SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	24/5826
Dok.nr:	24/32251
Arkiv:	
Saksbehandler:	Kristine Røiri
Dato:	30.09.2024

Samarbeidsavtale med circ-boost om bruk av betong i Norturabygget

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 155/24	Formannskapet	27.11.2024
PS -	Kommunestyret	

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING

Formannskapet vedtar "AVTALE OM Å STILLE BYGNINGSMATERIELL FRA RIVING AV NORTURA-BYGGET TIL DISPOSISJON FOR GJENBRUK I FORSKNINGSPROSJEKTET CIRC-BOOS " jf vedlegg.

Formannskapet behandling - 27.11.2024 - PS-155/24

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Forslag fra SP, foreslått av Rune Stigen Kvannli, Senterpartiet

Sortland kommune vedtar ikke samarbeidsavtalen slik den foreligger. Avtalen må sikre at massene blir fjernet dersom de ikke er brukt innen den fastsatte dato – 01.07.24.
Avtalen sendes tilbake til administrasjonen slik at fjerning av betong og ansvar for dette blir sikret i avtaleformularet.

Votering:
Formannskapet sender saken videre for endelig behandling i Kommunestyret.

Kommunedirektørens innstilling vedtatt;
8 stemmer for (5 H, 1 FRP, 2 AP)
1 stemme mot (1 SP)

Forslag fra SP falt;
1 stemme for (1 SP)
8 stemmer mot (5 H, 1 FRP, 2 AP)

Formannskapet PS - 155/24 VEDTAK:
Kommunestyret vedtar "Avtale om å stille bygningsmateriell fra riving av nortura-bygget til disposisjon for gjenbruk i forskningsprosjektet circ-boost " jf vedlegg.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN

Saken omhandler hvorvidt Sortland kommune skal stille betongen i Norturabygget til rådighet for forskningsprosjektet Circ- boost. Bruk av betongen sees i sammenheng med rivning av Norturabygget og Sortland kommunes samarbeid med Museum Nord om å gjennomføre forprosjekt for GaiaVesterålen-museumsbygg.

GaiaVesterålens museumsbygg skal være klimanøytralt i både bygg og drift. Et av hovedmålene for prosjektet er realiseringen av ett av verdens første helsirkulære, nullutslipps bygg, der målet er 95% gjenbruk av materialer. Det er ikke vedtatt om kommunen skal bygge og eie museumsbygget og kommunedirektøren vil komme tilbake med en sak angående dette.

Sortland kommune er eier av Norturabygget som skal rives i 2025. Kommunestyret har vedtatt at mest mulig av bygningsmaterialene bør ombrukes fordi det vil gi best mulig økonomisk- og miljømessig bærekraft, samtidig som det bidrar til kompetanse for bærekraftig utvikling av byggeprosjekter. Kommunestyret har stilt seg positiv til at betongen i Norturabygget til disposisjon i forskningsprosjektet Circ-boost, men det forutsettes at det ligger en avtale til grunn som sikrer Sortland kommunes interesser.

Sortland kommune v/kommuneadvokaten har i samarbeid med partene utarbeidet forslag til avtale som ivaretar kommunens interesser. Partene i forskningsprosjektet er Circ-boost er Museum Nord, Reno Vest, Universitetet i Tromsø (UIT) og Lund Hagem arkitekter AS. Avtalen mellom CP-partene og Sortland kommune er godkjent hos de respektive parter og fremmes nå til formannskapet for godkjenning.

FAKTA I SAKEN

<u>Tidligere relevante politiske vedtak i saken:</u>

- KS -sak 103/22, datert 10.11.22. Prinsippvedtak om at Sortland kommune skal bidra med å etablere GaiaVesterålen museumsbygg som skal lokaliseres til Sortland.
- FS- sak 10/23, datert 16.03.23 Orientering om prosjektet med museumsbygg
- FS - sak 066/23, datert 29.06.23 Vedtak om samarbeidsavtale mellom Sortland kommune og Museum Nord om forprosjekt for museumsbygget
- KS- sak 108/23 datert 14.12.23 Vedtak om blant annet å vurderer om Norturabygget skal stilles til rådighet som ressursbank for museumsbygget
- KS-sak 045/24, datert 20.06.24 . Vedtak om riving av Norturabygget
- KS-sak 044/24, datert 20.06.24 Sak om Circ-boost og bruk av betongen i Norturabygget som kommunestyret tok til orientering og bad om utarbeidelse av en avtale til møtet 24.10.24.

<u>Samarbeid om helsirkulært museumsbygg</u>

Sortland kommune og Museum Nord har inngått en samarbeidsavtale om å gjennomføre forprosjekt for GaiaVesterålen-museumsbygg. Sortland kommune er ansvarlig for prosjektering og eventuelt bygging av selve museumsbygget, mens Museum Nord har ansvar for innholdet. Museet skal være klimanøytralt og ett av verdens første helsirkulære nullutslipps bygg.

Circ-boost - EU- forskning på sirkulær byggteknologi

Circ-Boost er et internasjonalt forskningsprosjekt med fokus på sirkulære løsninger for bygg og anleggsbransjen, der det skal forskes på hvordan man gjenbruker betong i stor skala. Prosjektet på Sortland har en EU-finansiering på 13 millioner kroner. I forbindelse med museumsprosjektet er Museum Nord, sammen med Reno Vest, Universitetet i Tromsø (UIT) og Lundhagem arkitekter AS med i EU-prosjektet Circular- Boost. Disse er heretter kalt CB-Partene.

Rivning av Norturabygget

Kommunestyret vedtok i juni-24 at Norturabygget skulle rives og at mest mulig av rivningsmaterialer skulle gjenbrukes og stilles til disposisjon for forskningsprosjektet Circ-boost. Det ble da forutsett at det lå en avtale til grunn som ikke hindrer utvikling av Norturaeiendommen og at massene ikke skulle lagres mer enn 1 år på Norturaeiendommen.

Den gamle brannstasjonen:

UITs kartlegging av betongen i Norturabygget viser at det vil være tilstrekkelig mengde betong av god kvalitet i Norturabygget, i forhold til behovet i forskningsprosjektet og museumsbygget. Kartlegging av betongen i den gamle brannstasjonen er derfor ikke gjort eller vurdert i forbindelse med denne saken. Det er heller ikke gjort vedtak om rivning av den gamle brannstasjonen.

Utarbeidelse av avtalen

Sortland kommune v/kommuneadvokaten og kommunearkitekten har utarbeidet forslag til en avtale som kan ivareta Sortland kommunes interesser på en god måte og sikre en god prosess for alle parter. Avklaring i forhold til ansvar, risiko og kostnadsfordeling har vært fokus, samt målet om at en mest mulig bærekraftig prosess skal ivaretas. Avtalen sikrer også at forskningsprosjektet ikke skal være til hinder for utvikling av Norturaeiendommen. CB-partene har godkjent avtalen, som nå legges frem til politisk behandling i formannskapet i henhold til KS-sak 044/24.

VURDERING

Vedlagt er avtalen som består av 15 avtalepunkt. Under oppsummeres og vurderes prinsippene i avtalen.

Avtalens innhold

- **Målsetting:**
  Kommunestyret har vedtatt at mest mulig av bygningsmaterialet bør ombrukes eller resirkuleres fordi dette kan gi den beste økonomiske- og miljømessige bærekraften, og bidrar til økt kompetanse for bærekraftig utvikling av byggeprosjekt. dette ligger som målsetting i avtalen. Målsettingen i avtalen bygger opp under kommunens overordnede mål om å være motor i et attraktivt og bærekraftig Vesterålen og om at Sortlandssamfunnet skal være grønt, smart og bærekraftig. Kommunen har internasjonale og nasjonale forpliktelser i forhold til å sikre en bærekraftig fremtid der klima og miljø står sentralt. Bruk av betongen i forskningsprosjektet kan bidra til at Sortland kan bli en foregangskommune for sirkulær økonomi. Gjennom den planlagte kompetanse og opplæringspakken vil Circ-boost kunne bidra til kompetansebygging for næringslivet.

- **Kostnader**:
  Avtalen sikrer at Sortland kommune kun er ansvarlig for å dekker kostnadene i forbindelse med at betongen sorteres for seg og lagres på Nortura-eiendommen. Sortering av materialene gjøres som del rivnings- og saneringsprosessen og det forventes ikke at dette vil øke de totale kostnadene. CB-Partene v/Reno-Vest sørger for, og dekker alle kostnadene med eventuell flyttingen av massene til en annen lokasjon i forbindelse med knusing eller lagring av massene. UIT dekker alle kostnader forbundet med testing av betongen. Dersom Sortland kommunestyre fatter vedtak om realisering av museumsbygg skal de knuste betongmassene inngå i museumsbygget og verdien skal utgjøre en del av kommunens investering i bygget.

- **Lagring:**
  Lagringen av massene på Nortura-eiendommen er vederlagsfri for CB-Partene. Massene skal kun lagres i ett år. Tidspunktet er satt til 01.07.2026. og er beregnet fra forventet rivingstidspunkt. Avtalen sikrer at dersom masser ikke er hentet ut senest på denne dato, står kommunen fritt til å benytte massene på annen måte. Lagringen skal skje på en begrenset del av eiendommen slik at den ikke er til hinder for annen midlertidig bruk av resterende del av Nortura-eiendommen. Plasseringen fastsettes ensidig av kommunen.

  Det er fremdeles en del usikkerhetsfaktorer i forbindelse med realisering og fremdrift av museumsbygget. I et miljøperspektiv er det ikke ønskelig å transportere betongen til knusing og produksjon dersom bygge ikke blir realisert. Avtalen sikrer derfor at flytting av massene ikke skal skje før et positivt vedtak om realisering av museumsbygget.

- **Knusing**
  CB-Partene v/Reno-Vest er ansvarlig for å gjennomføre og dekke alle kostnadene til knusing og bearbeiding, samt å innhente nødvendige offentligrettslige tillatelser ifm. arbeidet. Betongmassene *kan* knuses og bearbeides på Nortura-eiendommen i forbindelse med rivning av bygget. Dette forutsetter at all knusing og bearbeiding skjer i henhold til gjeldende regelverk og nødvendige tillatelser. Dersom det ikke er mulig å knuse betongen på Nortura-eiendommen ihht. gjeldende regelverk, er CB-Partene v/Reno-Vest ansvarlige for å finne et annet område der knusingen kan gjennomføres. Ansvar og kostnader for en eventuell flytting av massene dekkes av CB-partene v/Reno-Vest

- **Produksjon**
  Kommunen bærer ingen kostnader eller ansvar forbundet med avtalen om lagring av betongmassene utenfor Nortura-eiendommen eller produksjon av ny betong til byggeprosjektet.

Personalmessige forhold
Kommunens rolle som bidragsytrer i Circ-boost prosjektet er å anse som en en deloppgave i forbindelse med Sortland kommunes samarbeid med Museum Nord om utarbeidelse av et forprosjekt av Gaia Vesterålens museumsbygg. det benyttes interne ressurser i deltagelsen Circ-boost og i arbeidet knyttet til rivning og flytting av Norturabygget.

Økonomiske forhold
Avtalen sikrer at kostnader knyttet til forskningsprosjektet dekkes av CB-partene. Sortland kommune er kun ansvarlig for kostnader knyttet til riving av Norturabygget, som uavhengig av circ-boost skal gjennomføres. Det samme gjelder kostnader til lagring av en liten andel av rivingsmassene i et begrenset om råde. Det forventes ikke at gjenbruk av betongen i Norturabygget vil øke kommunens totalkostnader knyttet til Norturaeiendommen.

Avtalen sikrer en god koordinering av prosessen, slik at det ikke påløper unødvendige kostnader for noen av partene og at kostnader knyttet til forskningsprosjektet dekkes av CB-partene.

Kommunedirektøren mener det er positivt at Sortland kommune kan bidra inn i et viktig forskningsprosjekt med bruk av egne ressurser i forhold til bygg og midlertidig lagringsplass. Byggematerialer fra Nortura kan inngå i en materialbank for det kommende museumsbygget, og på den måten være en del av den kommunale investeringen.

Folkehelse
Rivning av bygg og knusing av betong vil medføre støy- og støvproblematikk for nærområdet. Det blir derfor viktig å begrense tidsrommet dette foregår på, da Nortura ligger sentrumsnært og det er flere boliger i nærheten. Lovverket ivaretar dette på en god måte og dette er en del av rivningsentreprenørens ansvar.

Når det gjelder knusing av massene skal dette *kun* gjennomføres på Norturaeiendommen *dersom* det kan skje i henhold til gjeldende regelverk og nødvendige tillatelser. Dersom det ikke er mulig å knuse betongen på Nortura-eiendommen ihht. gjeldende regelverk, er CB-Partene v/Reno-Vest ansvarlige for å finne et annet område der knusingen kan gjennomføres. Ansvar og kostnader for en eventuell flytting av massene dekkes av CB-partene v/Reno-Vest

Klima-, miljø- og naturforhold
Hele 7% av verdens totale CO2 utslipp kommer fra betong. Å forske på hvordan vi kan resirkulere og gjenbruke betong vil derfor kunne ha stor betydning for fremtidig CO2-utslipp. EUs rammedirektiv for avfall sier at statene i EU skal gjøre nødvendige tiltak for å nå 70% resirkulering av ikke-farlig avfall fra Bygge- og anleggsnæringen. Som bidragsyter i et betydningsfullt forskningsprosjekt på klima- og miljø som Circ-boost vil kommunen og næringsliv i regionen kunne bidra til å nå disse målene.

KONKLUSJON
Kommunedirektøren anbefaler at Sortland kommune stiller betongen i Norturabygget til disposisjon for bruk i forskningsprosjektet Circ-boost. Å være en bidragspartner i forkningsprosjektet Circular-Boost vil gi kommunen en merverdi i forhold til øket kompetanse og anerkjennelse innenfor gjenbruk, ombruk og resirkulering. Gjenbruk av betong vil bidra positivt i arbeidet med å nå klima og miljømålene både lokalt og i en større sammenheng.

Administrasjonen har utarbeidet forslag til en avtale som kan ivareta Sortland kommunes interesser på en god måte og sikre en god prosess for alle parter. Avtalen avklarer forhold knyttet til ansvar, risiko og kostnadsfordeling, samt målet om at en mest mulig bærekraftig prosess skal ivaretas. Avtalen sikrer også at forskningsprosjektet ikke skal være til hinder for utvikling av Norturaeiendommen. CB-partene har godkjent avtalen, som nå legges frem til politisk behandling i formannskapet i henhold til KS-sak 044/24. Kommunedirektøren anbefaler at formannskapet vedtar avtalen.

Vedlegg:
AVTALE OM Å STILLE BYGNINGSMATERIELL FRA RIVING AV NORTURA TIL DISPOSISJON Omforent forslag 27092024
Circ-boost- prosessdiagram 10.10.24.